

חרין מתוק

להישען על הבורא, לסמוך עליו ולהתמסר אליו, לדבר איתו ולוותר על האגו המנוכח שגורם לנו להתנשא על אחרים, אלו היו התורות שאמר וחי ר' אשר פריינד, צדיק שלא עונה לאף תואר או קטגוריה מוכרים > איש עשייה מובהק ואיש רוחני מופשט, שדרישתו הנוקבת לאמת לא סתרה סבלנות אין קץ לאנשים שהיו רחוקים ממנה < לרגל יום הסתלקותו מוצאי יום כיפור

בניה זית

על פי שיחה עם הרב יאיר וינשטוק, נכדו של ר' אשר

מזויעה, הרב המקובל רבי מאיר שוורץ מפודחייץ, מחסידי קרלין, והרבי מגרודז'סק, רבי אלימלך'ל. בימי בחרותו של ר' אשר עשה חיל בלימוד התורה, כשהוא מגלה כישרונות לימודיים גדולים. בד בבד עם הלימוד התפתחו אצלו כישרונות נפשיים מיוחדים.

אנס בלחן

כבר בגיל צעיר החל להתפרסם בירושלים כעילוי בעבודת ה', ולאט לאט התחילו להתאגד סביבו אנשים, אותם הדריך בעבודת ה' הייחודית שלו. הוא נהג לצאת עם תלמידיו ל"פעלד" לשם התבודדות. שם היה מדבר לפנייהם דיבורים חוצבים להבות אש בעבודת הבורא. המסר היה אחד: "אנחנו - לא כלום!". הפסוק "ואנכי תולעת ולא איש, חרפת אדם ובזוי עם" היה שגור על פיו ללא הרף, וכך גם הדריך את תלמידיו. כל מה שיש לאדם, הכל מאת הבורא. האדם מצד עצמו, נכון לכל מעשה שפל שבעולם, ואלמלא הקדוש ברוך הוא העוזר לו להתגבר, היה בוודאי נופל בבאר שחת.

להקמת החבורה לעבודת ה' חיפש ר' אשר רק כאלה שיסכימו ללכת אתו בדרכו המיוחדת הנותנת הכל לבורא, מתוך אחדות גמורה ואהבה שאינה תלויה בדבר. התלמידים היו יוצאים גם בינם לבין עצמם אל כל מיני חורשות ויערות. בזוגות יצאו, כאשר בתחילה כל אחד פורס בפני חברו את מצבו בעבודת ה' ויחדיו מחפשים כיצד להתחזק, ואחר כך היו נפרדים וכל אחד היה מתבודד עם בוראו ומדבר אתו כדבר בן אל אביו.

הרב יאיר וינשטוק

אילו היו לי עשרה אנשים שהיו מוכנים לפשוט מעליהם את כל הגשמיות, לצאת עמי ל'פעלד' (שדה) ולתת את הכל לקדוש ברוך הוא בלי להשאיר לעצמם אפילו נקודה אחת; אילו תקום קבוצה כזו, בכל מקום שהוא בעולם, היא תוכל להביא את המשיח מיד! במשפטים האלו, הביע הצדיק ר' אשר פריינד (המוכר יותר בכינויו: ר' אושר) את מרכזו שאיפותיו האדירות בעבודת ה'. עבודה של אמת ללא פשרות, מבלי להשאיר דבר לישות המנופחת של האדם.

איש פלא היה ר' אשר, שבמוצאי יום הכיפורים, י"א תשרי, ימלאו 15 שנה להסתלקותו. איש חסד נדיר ועובד ה' לווהט, רבי ואב למאות אנשים אך ללא שום חצר וגינונים. בעל רוח הקודש ומופחים, ומתהלך כאדם הפשוט שבפשוטים. רבי-חסד בהיקף נדיר ואיש של אמת מפלחת כליות, שבמשפט אחד, קצר וחרוף, יכול היה לחולל מהפך נפשי בלבו של אדם, מקצה לקצה. ר' אשר נולד בכ"ה אלול תר"ע, בירושלים שבין החומות. הוריו שבאו ממשפחה חסידית, בעלת ייחוס אל ה'יהודי הקדוש' מפשיסחא, נמנו על חסידי קרלין. בילדותו גדל בין צדיקי ירושלים, וספג מהם מידות ודרכים בעבודת ה'. מסבו, ר' אהרן קלמינוב, למד את מידת החסד בצורתה הנעלית - מתן בסתר. מעשי החסד שלו היו חלק מרצונו הלוהט לדבקות בה'.

בעולם התורה והחסידות צמח ר' אשר בנתיב עצמאי למדי, ומאליו נמשך אל קרבת הבורא בכמיהה שאין לה מנוח. עם זאת היו שלושה צדיקים שהיוו עבורו מקור יניקה רוחנית: הרבי ר' שלומקה

באותן יציאות לשדה, ר' אשר הדריך את תלמידיו לדבר בכל עת עם ה' יתברך ולהישען עליו לחלוטין. כמוכן, ר' אשר היה הדוגמה החיה לכל התורה שהדריך.

תלמידיו סיפרו, שפעם אחת יצאו למקום מרוחק, וחיכו למכונית שהסיעה את ר' אשר. כשהמכונית התקרבה אליהם, הבחינו לתדהמתם שר' אשר, שבדרך כלל חיוך קורן לא מש מפניו, נראה במצב קשה מאוד. הם ראו שהוא מתפתל בייסורים כשהוא לופת את לבו. פניו הלכו והאפירו. זה היה התקף לב קשה, עם כל הסימפטומים. במצב כזה דרוש צוות נט"ן.

כמובן שלא היה נט"ן במקום, ואפילו לא ציוד מינימלי של עזרה ראשונה. "ראינו אז את הבלתי יאומן קורה" שחזר אחד מתלמידיו. "במקום לבקש מאתנו שנועיק אמבולנס, הוא הניח את ראשו על ידו וראינו שלקח את זה כ'עבודה'".

אנשים אחרים אולי היו מפרשים את הנחת הראש על היד כסימן לאיבוד הכרה והחמרת המצב. זה המשך די טבעי להתקף לב. אבל לא תלמידיו של האיש. הם התרגלו לראות מחזות מדהימים כאלו כמעשים של יוסי-יום. הם שיערו מה אמר אז בלבו או בשפתיו וכיצד פנה לה' יתברך: "אבא שבשמים, הרי אתה עומד מאחורי התקף הלב שלי. אתה שלחת אותו אלי, ואתה, עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות, סובבת גם את הסיבה ויצרת מציאות, כך שלא יהיה לי שום אמצעי גשמי לעצור את ההתקף, כדי שאפנה רק אליך, ואזכור שאתה הוא הרופא והמרפא. אז תהיה לי אתה הרופא שלי, ותרפא אותי בלי שום אמצעים גשמיים".

מה שקרה לאחר מכן היה מחזה רגיל אצלו, אבל לא שגרתי בכל קנה מידה אחר. "הפנים שלו, שהיו אפורות ממש, החלו פתאום להאדים ככבשן. הוא בער כולו", מספר התלמיד, "ואחרי כמה דקות כאלו של 'עבודה', הוא הרים את ראשו ופתאום פתח את הדלת ויצא מהרכב בקפיצה קלילה על רגליו, כאילו לא קרה כלום. הכל עבר בן שניה. התקף הלב - אחד מתוך רבים שעבר - כבר היה מאחוריו! הוא ניצח את התקף הלב שלו".

שלוש דקות וחיים שלמים

מלבד התלות המוחלטת בה', ר' אשר גם הדריך כל העת לאמת צרופה, ול'עבודה' בביטול ישות גמור. ר' אשר היה אומר: אדם צריך כל ימיו להתרגל לראות את הקדוש ברוך הוא המסתתר מאחורי כל סיבה. פלוני הרגין אותי? ה' שלח אותו מתוך מטרה. אשתך צעקה עליך? הקדוש ברוך הוא נתן בליבה לצעוק עליך. שכנך קילל אותך? "ה' אמר לו קלל!"

עוד נהג לומר, שתשובה פירושה להשיב, להשיב כל דבר אל הבורא ולהבין שאילו הסיבה ששלח לנו, היינו נכשלים בכל החטאים שבעולם, ולא היינו עושים מעולם אף דבר טוב. כיצד אדם יכול להתגאות במעשיו הטובים, הרי הם נגרמו כתוצאה מסיבה, והסיבה היא לא ממנו. המעשה הטוב שעשית הוא לא שלך.

הצדיק ר' גדליה קניג, מגדולי חסידי ברסלב בדור הקודם, היה חברו של ר' אשר. הוא סיפר שפעם נכח בסיטואציה בה ביזו את ר' אשר בצורה נוראית. ר' גדליה היה נסער, ושאל את ר' אשר למה הוא לא מוחה על הביזיונות. ר' אשר הצטדק ואמר: "מה יש לומר, והרי הוא צודק בכל מילה שאומר עלי".

כשם שראה את הדברים כלפי עצמו, כך גם הורה דרך לתלמידיו. ברוח זו סיפר לפני מספר שנים אחד מגדולי הרבנים בארץ, שהיה קרוב לר' אשר: "למדתי בכולל בבני ברק, והיה לי חברותא שסיפר לי שיש בירושלים

הם ראו שהוא מתפתל בייסורים כשהוא לופת את לבו. פניו הלכו והאפירו. זה היה התקף לב קשה, עם כל הסימפטומים. כמוכן שלא היה נט"ן במקום, ואפילו לא ציוד מינימלי של עזרה ראשונה. "ראינו אז את הבלתי יאומן קורה" שחזר אחד מתלמידיו. "במקום לבקש מאתנו שנועיק אמבולנס, הוא הניח את ראשו על ידו וראינו שלקח את זה כ'עבודה'".

אדם בשם ר' אשר פריינד, והוא "יהודי מעניין" כהגדרתו. החברותא היה מתלמידיו, כי כבר בבחרותו היה מדי פעם בא, כרבים אחרים, לשתות בצמא את דיבורי האמונה של ר' אשר. רציתי לשמוע עוד על ר' אשר עד שקיבלתי את כתובתו. הגעתי אליו בשבת חורפית בשנת תשכ"ז. ר' אשר ישב בראש השולחן וסעד עם בני משפחה ואורחים. דפקתי בדלת ור' אשר עצמו פתח לי.

"מה אתה רוצה?" שאל ר' אשר.

"שמעתי עליך ואני רוצה להכיר אותך" עניתי לו בצורה ישירה.

"ר' אשר סקר אותי במבט חריף. שום דבר לא הכין אותי למה שעמדתי לשמוע ממנו.

"הוא אמר את המילים הבאות ששינו לי את כל החיים. 'אתה בכלל, כל מה שעשית עד עכשיו, כל העבודה שלך (עבודה ה') - הכל זה רק האגואיזם שלך והסיפוק העצמי שלך. כל מה שאתה עשית, כל החיים שלך זה רק בשביל למלא את הסיפוק העצמי שלך, מה אתה בכלל?!'

"הייתי אז אברך צעיר עם עבר מפואר של בחור ישיבה מצטיין, הייתי מהמתמידים בכולל בו למדתי וכל ראשי היה מונח בתורה, גמרא בעיון, לימודי הלכה וחסידות. זה היה המפגש הראשון בינינו וטרם עברו שתי דקות מאז נכנסתי לבית... אף אחד מקודם לא דיבר אלי כך, ומעולם לא שמעתי דיבורים כל כך נוקבים ואמיתיים.

"כשבאתי לר' אשר הוא קרע ברגע אחד את כל הצעיפים והמלבושים היפים בהם הסתרתי את הנפש הבהמית שלי, וגילה לי את האמת. למרות שעברו

"צמאה נפשי לאֱלוהים לאל חי"

ניגון ולימוד לקראת יום הכיפורים

ישיבת תקוע
מזמינה את הציבור
לערב של ניגון ולימוד
לעילוי נשמת תלמידו האהוב
אלחי טהרלב הי"ד

ביום שני ח' בתשרי 17.9.18
במרכז שטיינזלץ
הרב חיים עיראקי 6, נחלאות, ירושלים

תוכנית הערב:

20:00 התכנסות

20:15 חבורות לימוד:

הרב דוב זינגר, ראש ישיבת מקור חיים

הרב יהושע מאירסון, ר"מ בישיבת תקוע

21:00 סדר ניגונים

עם רבני, נגני ותלמידי ישיבת תקוע-

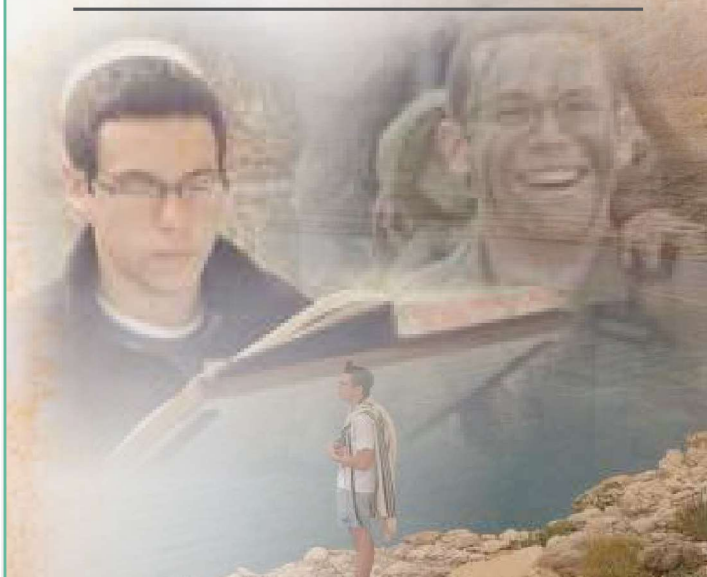
ניגוני הכנה והתכוונות ליום הכיפורים.

ניגון ודיבור:

הרב מיכל פאלק, ראש ישיבת תקוע

הרב אהוד טהרלב, ראש מדרשת לינדנבאום

הציבור מוזמן. עזרת נשים פתוחה

מאז כבר ארבעים ושש שנה, אני זוכר את המילים האלו של ר' אשר כאילו שמעתי אותן הרגע.

"שלוש הדקות הראשונות האלו של המפגש עם ר' אשר נתנו לי את היסוד לכל החיים. למרות שאני נמנה עם חסידות אחרת, אני יכול לומר בפה מלא כי ר' אשר היה הרבי האמיתי שלי..."

אין לך שפתיים?

אנשים באו אליו לקבל ישועה ויצאו אמנם עם ישועה, אבל בעיקר עם קשר חזק אל הקדוש ברוך הוא. את החלכאים היה מחזק ומעודד, נותן תקווה לאלמנות ויתומים, ומשמח ומרגיע את כל הסובבים אותו. עם זאת, את מי שהיה נצרך לכך, כדי להתעלות ולהשתפר, ידע ליישר ולדייק בחריפות.

סיפור תלמידיו שפעם בא אליו גביר גדול מחו"ל, מיליונר אמיתי, שהיה לו בן מעוכב זיווג. הוא ישב וחיכה בחצר חמש שעות, משמונה בבוקר עד אחת בצהריים, וראה כיצד מניחים לכולם להיכנס לר' אשר ורק ממנו מונעים זאת. התמרמר האיש ואמר לגבאי שעוד מעט הוא ילך. הגבאי נכנס לר' אשר ושאלו מה לעשות באיש. "מתי הוא צריך לנסוע לחו"ל?" בירר ר' אשר. "מחר" ענה הגבאי, "אז שיבוא מחר" ענה ר' אשר בחדות.

הגבאי יצא אל האיש עם התשובה וזה ענה בכעס: "אני לא יכול מחר כי אני לחוץ לקראת הטיסה", אולם ר' אשר לא שינה את תשובתו: שיבוא מחר. לבסוף עזב האיש והלך. האיש לא הספיק להתרחק ור' אשר שלח את הגבאי: "קרא לו ואמור לו שלא ילך בכעס, ושיחזור מחר".

הגבאי רץ ומסר לאיש את הדברים. "לא יכול" ענה האיש והלך בכעס.

"רוץ אל האיש" אמר ר' אשר לגבאי, "ואמור לו שייכנס אלי הרגע".

כששמע זאת האיש נהנה וחשב שזעמו השתלם. את מה שקרה אחר כך לא יכול היה לדמיין: "אמור לי" צעק עליו ר' אשר, "למה אתה בא אלי? מה? אין לך פה, אין לך שפתיים? בשביל מה אתה צריך לבוא אלי שאני אתפלל בשבילך? אתה בעצמך לא יכול להתפלל אל ה'? מה יש, מה קרה? תתפלל אתה בעצמך!"

האיש הלך משם המום וכאוב. גאוותו וגבהות רוחו היו מרוסקות ושבורות. הוא הגיע לחדרו במלון ופרץ בבכי נורא. כך עמד והתפלל לה' מתוך מעמקי הנפש כחצי שעה: "ה' שלח ישועה לכן המבוגר שלי".

והנה, לאחר עשרה ימים השתדך הבן! נרעש ונרגש חזר האיש לארץ ומיד בא בריצה לר' אשר להודות לו על הישועה. "אני עשיתי משהו? לא עשיתי כלום. זה אתה שהתפללת!" הייתה התשובה האופיינית.

לא לשכוח - מנסיים קצרות

לעיתים, היה ר' אשר מחנך את תלמידיו מתוך מבט שמיימי שהיה לו. מופתים וגילויי רוח הקודש התגלגלו בסביבתו תחת הספסלים, ואף אחד לא עשה מהם עניין. העיקר היה התכלית - עבודת ה'. סיפר אחד מתלמידיו:

"באחת השנים באתי מחוץ לארץ לירושלים, לחגוג כאן את חג הסוכות בצילא דמהימנותא של מורי ורבי ר' אשר. בערב החג הלכתי לשוק מחנה יהודה לקנות לי סט ארבעת המינים. מצאתי בתוך זמן קצר אתרוג, לולב והדסים מהודרים שבמהודרים וכמובן גם ערבות. כך הלכתי בדרכי חזרה עם הענפים הירקנים בידי לעבר שכונת גאולה לאורך רחוב יפו.

"בהגיעי לכיכר הדוידקה, ראיתי בחור צעיר עומד ומוכר הדסים בתוך דלי. לראשו בלורית גדולה וכיפה קטנה, ולרגליו זוג מכנסיים קצרות. הוא פנה אלי ושאל: 'אדון, אולי תקנה אצלי הדסים?'

"הראיתי לו את ההדסים המשולשים שבידי. 'קניתי כבר, אין לי צורך לקנות עוד'.

"הוא היה נראה נבוך ומסכן. 'אז אולי אתה יכול לעזור לי. יש לי כאן דלי מלא הדסים לא ממוינים, ואני לא יודע לקבוע את דרגת הכשרות שלהם, מה יותר מהודר ומה פחות. אני רואה שאתה כן יודע, אז אולי תוכל לעזור לי למיין את ההדסים שיש לי בדלי?'.
 "הבטתי בו בזלזול. אני, אברך חסיד, צריך להתעכב כאן בכיכר הדוידקה בזמן הבער של ערב יום-טוב? והרי אני צריך להתכונן לחג הן ברוחניות והן בגשמיות. אין לי כבר מה לעשות בשעות כל כך בוערות חוץ מלשבת כאן עם איזה בחור בקושי דתי כדי לעזור לו עם הביזנס שלו?
 "עניתי לו בתנועת ביטול 'אין לי זמן', והלכתי משם בצעדים מהירים

"מה אתה רוצה?" שאל ר' אשר. "שמעתי עליך ואני רוצה להכיר אותך עייתי לו בצורה ישירה. ר' אשר סקר אותי במבט חריף. שום דבר לא הכין אותי למה שעמדתי לשמוע ממנו".

שמוכרי הבייגלך היו משחילים אותם על מוט עץ, וכך צעד לבניין ה'חדר' מדי יום". עוד סופר שפעם מסר את מעילו והנעליים החדשות שלו לעני ביום חורף קר, כאשר הוא חוזר לבית הוריו יחף וללא מעילו העבה.

ככל שהתבגר ר' אשר, כך גבר והשתכלל היקף מעשי החסד. הוא ראה לנגד עיניו את ירושלים של אז, עיר מוכת עוני ורעב. בחוש פרקטי של איש עסקים ממולח, השקיע את כל כישורנותיו הגאוניים בעזרה לכל המסכנים. זה התחיל עם נשיאת שקי תפוחי-אדמה על גבו משוק מחנה יהודה וחלוקתם לנצרכים בכל מיני שכונות בירושלים, דבר שהתמסד ברבות הימים. בתקופה מסוימת ניהל ר' אשר חנות תכשיטים בירושלים, ואת הרווחים ממנה חילק לנזקקים.

בשנות השישים יסד את מוסדות "יד עזרה", ואת תלמידיו הרבים רתם לעשייה ענפה במסגרתם. מוסדות אלה כללו בית דפוס ומטבח אשר העסיקו פגועי נפש לשם שילובם בחיי הקהילה. כמו כן, הוקמו בשליחותו מרפאות שיניים מוזלות, גני ילדים, חברת רכבי הסעות, מפעל חלוקת מזון לנזקקים, מפעלי דיור בירושלים ואשדוד, אכסניה במירון וישיבה בשכונת ימין משה בירושלים, ועוד.

אחד מחסידי ירושלים סיפר שבבית הוריו שרר עוני גדול. באחד הימים הופיע ר' אשר בביתם ובירר מה חסר. התברר לו כי המשפחה הגדולה מרובת הילדים חיה ללא מקרר. למחרת הגיע ר' אשר בליווי סבל, שעל כתפיו החסונות היה טעון מקרר במצב מצוין. "שים אותו כאן" הורה לו ר' אשר, ולפני שבני המשפחה חשבו באיזה אופן יודו לו הוא כבר נעלם ואיננו.

אחת מקרובות המשפחה סיפרה על ר' אשר כאברך צעיר, מעמיס שק כבד עם מצרכי מזון על כתפו וצועד לעבר העיר העתיקה. פעם סיפרה אשתו הרבנית צביה ע"ה, כיצד אמר לה ר' אשר בשלהי מלחמת העולם השנייה, כאשר זרם של פליטים החל מגיע מן המחנות. "עלינו לפתוח את דלתות ביתנו, ישנם הרבה אנשים שאין להם היכן לאכול סעודת שבת. אנשים אלו שכחו כבר מזמן טעמה של צלחת מרק חמה". גם לפני כן היה ביתו פתוח ותמיד לא חסרו אורחים לשבת, אבל מאז נעשו שולחנו וביתו לנחלת הכלל.

למרות הקמת המוסדות, ר' אשר עצמו המשיך להיות מקור בלתי נדלה

לעבר מחוז חפצי. אפילו לא סובבתי את ראשי לראות את הבעת האכזבה ומפח הנפש שעלו על פניו של הנער...

"בליל החג התפללנו בסוכה של ר' אשר ולאחר התפילה ניגשתי עם כל הקהל הקדוש להגיד לר' אשר 'חג שמח'. קצת צרם לי לראות שר' אשר כאילו לא ענה לי. כשהלכתי הביתה שחזרתי בראשי מה היה והגעתי למסקנה ברורה: ר' אשר אכן לא ענה לי 'גיס יום-טוב'!"

"נו, זה יכול לקרות. היו הרבה אנשים. היה לחץ. ר' אשר לא ראה אותי. מחר הוא כבר יענה לי כראוי."

"אלא שלמחרת לאחר התפילה שוב חזר המחזה על עצמו. ר' אשר ענה לכל הקהל במאור פניו הידוע והתייחס כל כך יפה לכל אחד ואחד, ורק ממני הוא פשוט התעלם כאילו לא הייתי קיים. זה כבר אמר דרשני. אבל עדיין חשבתי שזה רק צירוף מקרים."

"כאשר גם בימי חול המועד, ובשבת חול המועד, ר' אשר המשיך להתעלם ממני בשיטתיות, הבנתי כבר כי יש דברים בגו. לכולם הוא ענה וחיך ואילו אני כאילו הייתי אוויר. מה זה?"

"בשמיני עצרת, הוא יום שמחת תורה בארץ ישראל, כבר הייתי על סף פקיעת עצבים. הרגשתי שאם ר' אשר ימשיך להתעלם ממני, לא אשרוד את זה. מה פשעי ומה חטאתי? השתדלתי בשעת ההקפות להבליט עצמי לפניו כדי לזכות בתשומת לבו, אבל שום דבר לא עזר לי. הוא החליט לא לראות אותי ויהי מה!"

"ביום-טוב שני של גלויות, שמחת תורה של בני חו"ל, כבר לא יכולתי לשאת מעמד. החלטתי ללכת לביתו של ר' אשר – יהיה מה שיהיה. הגעתי לביתו של ר' אשר עם מלבושי חג בעוד בני ארץ ישראל כבר לבשו בגדי חולין. אצלם היה אסרו חג. נכנסתי די בכוח לחדרו של ר' אשר."

"הוא ישב ושוחח עם אחד מתלמידיו. כולי תחושת עלבון מזוקקת התייצבתי בחדר, והנה נחה עינו עלי והוא נענה ואמר לי כך: 'אתה נראה כמו פרח צעיר עם כיפה קטנה ומכנסיים קצרות בסיכר הדוידקה בערב יום-טוב אחר הצהריים!'"

"באותו רגע הרגשתי כאילו פטיש 10 ק"ג מכה בראשי. פתאום נזכרתי בכל המחזה של ערב החג איך אותו בחורון צעיר עם כיפה-לה קטנה לראשו ומכנסיים קצרות לרגליו, התחנן אלי שאקנה אצלו הדסים או לכל הפחות אעזור לו למיין אותם, ובאיוז גסות וגבהות רוח עניתי לו. כעת, נפל לי האסימון, והבנתי למפרע מה חטאתי ומה פשעתי."

"כעת הבנתי מדוע נהג בי ר' אשר בהתעלמות מופגנת כזאת, ומדוע העביר אותי במשך כל החג את מה שהעביר אותי בכך שלא התייחס אלי, כאילו אינני קיים. הוא ראה את גאוותי הגדולה ורצה ללמדני בצורה שאבין. שייעור חריף – אחת ולתמיד."

"למחרת כבר הייתי צריך לחזור לביתי בחו"ל, ובאתי להיפרד מר' אשר לקראת נסיעתי חזרה."

"ר' אשר אמר לי כהאי לישנא: 'לא לשכוח – מכנסיים קצרות'."

"אוי, כמה שהבנתי את המסר החד: תדע שאתה יכול להיראות בדיוק אותו דבר כמו אותו בחור עם מכנסיים קצרות. אתה לא יותר טוב מהשני, ואל תעשה חשבונות מה מתאים לך ולא מתאים לך."

חסד ייבנה

אחד העניינים העיקריים אצל ר' אשר הייתה מידת החסד שלו. אחיו הצעיר, ר' דוד, העיד שכבר כילד בן שבע ראה אשר הקטן את רעבונו של חבריו לכתה, שהוריהם, עניים מרודים, לא הצליחו לתת להם אפילו פת לחם ליום הלימודים. הוא הצליח להשפיע על אמו שתאפה עבורו כמות גדולה של כעכים. "את הכעכים החמים היה משחיל על ידו הצנומה, כפי

”בהגיעי לכינר הדוידקה, ראיתי בחור צעיר עומד ומוכר הדסים בתוך דלי. לראשו בלורית גדולה וכיפה קטנה, ולרגליו זוג מנוסיעים קצרות. הוא פנה אלי ושאל: 'אדון, אולי תקנה אצלי הדסים?'”

לעזרה וחסד לכל דורש. ביתו שלו היה תמיד פתוח לכל אחד, כשפעמים רבות פנה את מיטתו שלו עבור הלך כלשהו. ביתו היה מרוצף קרטוני ביצים ושאר מצרכי מזון, שתמיד דאג לחלוקתם לנזקקים.

תלמידיו סיפרו על אברך אחד, בן תורה, שבא אליו בימי ראשית החורף של שנת תשנ”ג, והתאונן כי גג ביתו ניזוק בחורף הסוער של שנת תשנ”ב. עלות התיקונים הנדרשים הייתה למעלה מיכולתו. ר’ אשר הקשיב לו בשימת לב והבטיח לעזור. היה זה יום לפני פטירתה של זוגתו הצדקת, מרת צביה. למחרת בבוקר נפטרה הרבנית ובשעות שלפני ההלוויה, כשהגיע האברך, בני המשפחה רמזו לו בעדינות כי אין זה הזמן המתאים להסתובב בבית. האברך הבין ללבם ומיד עזב את המקום. אך יצא מהבית והנה שמע משהו קורא בשמו, כשהסתובב הופתע לראות את ר’ אשר עצמו יוצא מפתח הבית וקורא לו לחזור. הוא עמד מוכה הלם כשר’ אשר שלף את ארנקו וספר לידי כמה מאות שקלים, “קח לך עבור תיקון הגג”. אמר ר’ אשר.

”אבל כעת לפני ההלוויה זה לא הזמן” גמגם האברך.

”מה הקשר?” מלמל ר’ אשר בעדינות, “אתה צריך לתקן את הגג...”

ואמרתם נה לחי

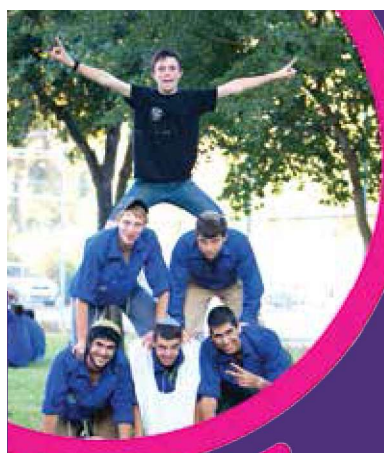
ר’ אשר היה מרבה בנסיעות למירון, לציון הרשב”י. עם השנים הוא ייסד ‘קיבוץ’ של תלמידיו בראש השנה במירון, והנהיג נסיעות נוספות בשבתות מברכין. גם סביב נסיעותיו אלו מסרו תלמידיו סיפורים מיוחדים, בהם התגלתה קדושתו ועבודתו הנשגבה.

הנסיעות למירון באותם ימים היו כרוכות מטבע הדברים בקשיים לוגיסטיים רבים, כאשר לרשות “החברים” (כינוי פנימי לחבורת חסידיו של ר’ אשר) עמדו טנדרים מיושנים בלבד. לא פעם ראו תלמידיו ניסים גלויים מול עיניהם. פעם אחת נשכחו בירושלים כל החלות המיועדות לשבת. שישים חלות. רק כשהגיעו החברים למירון, התברר להם שבעצם אין להם אפילו חלה אחת. היה זה כבר יום שישי אחרי הצהריים ולך תחפש בשעה כזו שישים חלות. במירון של אז לא הייתה צרכנייה. צפת הייתה עדיין עיר קטנה, ובשעה כזו כבר נסגרו כל החנויות.

מיואשים התייצבו האחראים לפני ר’ אשר ואמרו לו “אין חלות. שכחנו את החלות בירושלים”.

”לכו וחפשו כאן במירון” ציווה עליהם. “חפשו בכל האזור”.

על פניו נשמעה ההוראה כהזויה. במושב מירון גרו

עזראים
100 ומעבר

תנועת עזרא

ארוע המאה

תנועת הנוער התורני לאומי
הראשונה בישראל

אסרו חג סוכות 2.10
היכל פיס ארנה ירושלים

16:30 מפגשי בוגרים לפי סניפים וגרעינים

18:30 הארוע המרכזי

הופעות חניכים, מדריכים, חג”ס ובוגרים
שירי התנועה, מופע מולטימדיה מוסיקלי
חגיגה של פעם במאה שנים

בוגרים, משפחות וידידי התנועה
מצפים לראותכם!

לרכישת כרטיסים: www.tickchak.co.il/ezra

הוא הבין שהמזוודה נגנבה ומיד הרגיע את השומר האומלל באמרו שאין לו עליו שום טענות ומענות. בראותו כי הלה אינו יודע את נפשו מפחד, דאג ר' אשר שיאכל וישתה ועשה כל מאמץ להרגיעו. מאותו יום והלאה, במשך עשרות שנים, מעולם לא יצאה מפיו שום שאלה

"ואכן, לאחר כמה דקות התעורר ר' אשר מדביקותו העצומה. בעיניי זה היה נראה כאילו ירד מן השמים וחזר לתחום כוח המשיכה של כדור הארץ. עמדתי שם ונכלמתי על מחשבתי המחוצפת."

מלחמה תמידית בטבע

עבודת ה' של ר' אשר עצמו, הייתה כאמור ללא פשרות. הוא לא ויתר לעצמו במאומה, ובכל הזדמנות 'הרגיז' על יצור' למען עבודת ה'.

סיפר אחד ממקורביו שלעת זקנתו, כשהיה בשנות השמונים שלו ובעל גוף שבור, היה ר' אשר נלחם עם הטבע שלו כמו עלם צעיר. פעם אחת מצאו אותו שוכב על הרצפה למרגלות המיטה ונבהלו מאוד. חששו שנפל מן המיטה.

"לא נפליתי" הרגיע את כולם, "היצר הרע פיתה אותי להמשיך לישון. השטן מסית אותי שאני זקן וחולה אז מגיע לי להתפנק, אז הראיתי לו 'דווקא' וזרקתי את עצמי על הרצפה. להמשיך לישון? לא אצלי!"

עוד על עבודת המידות של ר' אשר, ניתן ללמוד מהסיפור הבא:

פעם אחת, בשנות צעירותו, נסע למירון עם מזוודה מלאה כלי זהב בשווי עצום. במהלך שהותו בציון הקדוש, ביקש מאחד ממלוויי להשגיח על המזוודה היקרה לכמה דקות. אולם, מישהו הצליח לגנוב את המזוודה מהשומר מבלי שירגיש. לאחר כמה דקות הגיע ר' אשר וראה את האברך עומד חצי מעולף מפחד ובהלה. הוא הבין שהמזוודה נגנבה ומיד הרגיע את השומר האומלל באמרו שאין לו עליו שום טענות ומענות. בראותו כי הלה אינו יודע את נפשו מפחד, דאג ר' אשר שיאכל וישתה ועשה כל מאמץ להרגיעו. מאותו יום והלאה, במשך עשרות שנים, מעולם לא יצאה מפיו שום שאלה כיצד נגנבה בקלות בלתי נסבלת כזו מזוודה שהכילה הון תועפות.

גם במקרה הזה השיב אל ליבו שהכל מאת ה'. הן הגנב והן השומר שלא שמר כהלכה, היו רק סיבה מאת הבורא לנסותו אם יתרגז או שיקבל באהבה את שנגזר עליו להפסיד את כל כספו ברגע אחד. אם הקדוש ברוך הוא שלח שליח, אין תלונות על השליח, אלא יש לקבל באהבה את רצון ה'.

על אף השנים שחלפו מאז פטירתו, דומה שחוג השפעתו הלך והתרחב. דמותו יוצאת הדופן ותבערת ליבו ממשיכות לעורר אנשים חדשים להתאמץ יותר בעבודת ה', להעמיק יותר, להתבטל אל הזולת ולהתבטל אל הבורא. האיש שלא ייחס לעצמו דבר, זכה בתביעתו העצמית החריפה להשפיע על רבים להשתוקק לדבוק באמת, ולשלב את האש הזו עם מים רבים של חסד והארת פנים לכל אדם. ■

קומץ משפחות. כל משפחה החזיקה בכמות החלות הדרושה לה בלבד. אולי משפחה אחת או שתיים תוכל לנגב חלה ואולי שתיים. אבל שישים חלות? ! הם הרהרו בינם לבין עצמם כי רק אם יגלו עץ מצמיח חלות, ימצאו את המצרף המבוקש.

כעבור שעה קצרה שבו צוותות החיפוש אל ר' אשר בידים ריקות. אין חלות בכל מירון.

הייתה זו תשובה במסגרת הטבע. אבל ר' אשר פרץ זה מכבר את מסגרות הטבע ובכוח האמונה שידד לגמרי את מערכת ההנהגה סביבו. "אין חלות?" אמר בתמיהה, "יש! לא חיפשתם טוב".

ההחלטיות ועוצמת האמונה שבקולו שכנעו אותם להמשיך לחפש. הוא נראה כאילו הריח את החלות ממרחק... "כבר היינו בכל הכפר, איפה עוד אפשר להמשיך לחפש?"

"רגע! בישיבת בני עקיבא עוד לא היינו" נזכר מישהו.

ישיבת בני עקיבא השוכנת ליד ציון הרשב"י הייתה יעד החיפוש הבא. אם כי בלבם לא האמינו שיוכלו

לזכות כאן בתרומה של יותר מחמש עד עשר חלות במקרה הטוב, אבל גם זה כבר יותר טוב מכלום. חצר הישיבה הייתה ריקה והבניין נראה חשוך. התלמידים כנראה בשבת חופשה. לבס נפל בקרבם. הם הקישו על דלת המשרד בלב מפקפק. מסתמא איש לא נמצא. חבל על המאמץ.

הדלת נפתחה בתנופה. בפתח עמד מזכיר הישיבה המתגורר במירון. "כן, מה רציתם?"

הם סיפרו לו על מבוקשם, והמזכיר שאג: "מה? שישים חלות? תחזרו עוד הפעם - שישים חלות? אני לא מאמין! מדי שבת אנחנו מקבלים מהמאפיייה בצפת שישים חלות לחדר האוכל שלנו, ובשבת חופשה אני מעביר תזכורת למאפיייה לא להביא חלות."

"לקראת השבת הזאת" רעד קולו של המזכיר "שכחתי להתקשר לצפת, והבוקר הגיע לכאן הרכב מהמאפיייה והנחית במטבח הישיבה שישים חלות שאין לי מה לעשות איתן. לכו למטבח וקחו אותן בשמחה. הן שלכם."

מעט על עבודתו המיוחדת של ר' אשר במירון, סיפר אחד מתלמידיו:

"היינו עם ר' אשר במירון, ובשעת בוקר מוקדמת הלכנו לומר תהלים ליד קברו של רבי יוחנן הסנדלר. כעשרים דקות עמדנו איתו ביחד מנין אנשים, ואז התפזרו כולם ברדיוס הקרוב בעוד ר' אשר נותר לעמוד ולהתפלל ליד הציון."

"הייתי בחור צעיר, סקרן מאוד, ורציתי לגלות מה סודו של ר' אשר, אותו אדם שעושה מעצמו עפר ואפר, אבל סביבו מתחוללים מעשי פלא מופלגים. עמדתי לידו עם התהלים בידי כאילו אני מתפלל ועקבתי אחריו בשבע עיניים. ר' אשר לא חש בנוכחותי. הוא עמד מרוכז כולו במחשבותיו ועיניו עצומות בחזוקה."

"לפתע הוא דמם לגמרי, כאילו התאבן, ואז נעץ בכוח שלוש אצבעות במצחו מעל ארוכות עיניו כאילו רצה לעקור את עיניו. הוא עמד כך רגע ופתאום החלו פניו להאדים ולבעור."

"הייתי צריך להתפעל, אבל הייתי בחור ירושלמי צעיר וקר מזג, ובראשי חלפה מחשבה חצופה: אולי כל זה הצגה שר' אשר מארגן לכבודי..."

"המשכתי להתבונן בו בעיניים פולחות ובלבי כבר הבנתי שהחוצפה שלי נובעת ממקור מטופש. בעיני בשר יכולתי לראות שהאיש נמצא כעת במצב של 'עליית נשמה' וכנראה הוא ממתק סוד עם נשמת התנא."

"ופתאום, לא אשכח זאת לעולם, החווירו פניו של ר' אשר בכת אחת והלבינו כפני מת, והוא החל לרעד בכל גופו כאילו עמד להתעלף. רצתי בצווחות אימה לעבר בנו הרב אברהם ז"ל שעמד ודיבר שם עם אבי בניחותא וצעקתי לעברו בבהלה. 'אברמל! אבא שלך! אני פוחד שהוא הולך למות'."

"אברמל, בנו יחידו של ר' אשר, העיף מבט אחד קצר לעבר אביו והרגיע אותי בחיוך סלחני. 'עוד רגע הוא יחזור לעצמו' אמר."